

بررسی اثر عصاره آبی سر شاخه‌های باد رنجبویه بر علائم ناشی از

قطع مرفین در موش سوری

حسین میلادی گرچی^۱، دکتر عباسعلی وفایی^۲، دکتر عباسعلی طاهریان^۳، ته‌مین‌ه واعظی^۴

۱- دانشجوی دوره دکترای فیزیولوژی و مرئی بخش فیزیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، (مؤلف مسؤول) تلفن: (۰۲۳۱-۳۳۵۴۱۷۰-۴) miladi331@yahoo.com

۲- دانشیار بخش فیزیولوژی دانشگاه علوم پزشکی سمنان

۳- پزشک عمومی و مرئی بخش فیزیولوژی دانشگاه علوم پزشکی سمنان

۴- دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی سمنان

چکیده

زمینه و هدف: باد رنجبویه در مناطق مختلف ایران زیاد می‌روید. در مطالعات قبلی خواص آرام بخشی، ضد تشنجی و ضد دردی آنها گزارش گردیده است. لذا احتمال می‌رود عصاره این گیاه بر علائم ناشی از قطع مواد مخدر (مرفین) تأثیر داشته باشد. بر این اساس هدف مطالعه حاضر تعیین اثر عصاره جوشانده سر شاخه‌های باد رنجبویه در دوزهای مختلف بر علائم ناشی از قطع مرفین بوده است.

روش بررسی: در این مطالعه تجربی ۴۰ سر موش سوری نر از نژاد آلبینو با وزن ۲۵ تا ۳۰ گرم مورد استفاده قرار گرفتند. برای معتاد کردن حیوانات از روش مارشال (تزریق ۱۰ دوز دارویی در مدت چهار روز) استفاده شد. دوزهای (۵، ۱۰ و ۲۵ میلی‌گرم به ازاء هر کیلوگرم وزن) عصاره گیاه باد رنجبویه ۳۰ دقیقه قبل از نالوکسان (۲ میلی‌گرم به ازاء هر کیلوگرم وزن) بصورت داخل صفاقی تزریق گردید. ارزیابی علائم شاخص قطع مرفین شامل تعداد پریدن، سنجش وزن مدفوع بوده است.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد که تزریق عصاره باد رنجبویه بصورت وابسته به دوز و با دوزهای ۱۰ و ۲۵ میلی‌گرم بطور قابل توجهی موجب کاهش تعداد پرش ($p=0/005$) و دفع مدفوع ($p=0/01$) ۳۰ دقیقه قبل از تزریق نالوکسان گردید.

نتیجه‌گیری: یافته‌های فوق نشان می‌دهد که عصاره باد رنجبویه می‌تواند نقش مهمی در کاهش علائم قطع مرفین داشته باشد.

کلید واژه‌ها: عصاره آبی جوشانده، باد رنجبویه، سندرم قطع، مرفین، نالوکسان

وصول مقاله: ۸۶/۹/۱۸ اصلاح نهایی: ۸۷/۲/۲۲ پذیرش مقاله: ۸۷/۲/۲۸

مقدمه

تقریباً شبیه لیمو دارد. اسانس آن دارای خاصیت ضد تشنج و آرام‌کننده با اثر قاطع است مشروط بر آنکه به مقادیر کم و درمانی مصرف گردد (۱). تاکنون تحقیقاتی در مدل‌های حیوانی بر روی اثرات آرام بخشی، ضد دردی، خواب‌آوری و ضد تشنجی (۲، ۳) و همین‌طور اثرات ضد هورمونی (ضد تیروتروپیک) (۴)، ضد ویروسی (HIV-1) (۵)، ضد میکروبی (۶) و آنتی‌اکسیدانی و ضد التهابی (۴)، ضد اضطرابی (۷)،

مطالعات قبلی نشان داد که عوامل و داروهای مختلفی از جمله گیاهان دارویی می‌توانند علائم ناشی از قطع مواد مخدر را کاهش دهند که از موارد پیشنهادی در این مطالعه گیاه خرفه می‌باشد.

باد رنجبویه با نام علمی (*Melissa officinalis*)

گیاهی است که در نقاط مختلف ایران از جمله سمنان فراوان می‌روید. قسمت مورد استفاده گیاه، برگ و سر شاخه‌های جوان آن است. پیکر رویشی آن بوی خاصی